

Prednacrt zakona o morskome ribarstvu SR Hrvatske

(Materija za diskusiju)

Ustavnim zakonom za provođenje ustavnih amandmana XX do XLI, njegovim čl. 16. st. 1. toč. 17 (Sl. list SFRJ, br. 29/71) propisano je da 31. prosinca 1971. god., pored ostalih, prestaje vrijediti i OSNOVNI ZAKON O MORSKOM RIBARSTVU (Sl. list SFRJ, br. 10 i 35/65; 7/71), osim odredaba o vršenju ribarske inspekcije (čl. 46. u vezi sa čl. 41. st. 1. toč. 1, 3—8. cit. Zak.) Zainteresirane SR mogu i produžiti rok važenja odredaba ovog Osnovnog zakona do čega će vjerojatno i doći, sve dok se ne donesu novi republički zakoni o toj materiji ili pak dok SR svoje postojeće Zakone o morskome ribarstvu ne nadopune, izmijene odnosno usklade prema svojim konkretnim prilikama.

Kako će na temelju saveznih Ustavnih amandmana i takvih republičkih, koji su još u fazi izrade i diskusija, novo republičko zakonodavstvo biti izvorno, originalno za razliku od dosadašnjeg koje je bilo vezano načelima sadržanim u saveznim, osnovnim zakonima, što predstavlja novi kvalitet, to je sada omogućen posve novi pristup reguliranju ove materije. Istina, aktivno korištenje mora tj. što intenzivnijeg, ali i što racionalnijeg korištenja njegovog bogatstva, a naročito ribolova traži da i obalno more Jugoslavije, kao dio zatvorene Jadrana i Mediterana, bude i dalje, u pravilu, jedinstveno ribolovno područje bez obzira na općinske ili republičke granice.

Republički sekretarijat za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo SR Hrvatske kao organ republičke uprave nadležan za morskome ribarstvo na temelju datih prijedloga i mišljenja, koja su isnašana posljednjih godina na brojnim savjetovanjima, a naročito na Savjetovanjima u Rijeci i u Splitu sredinom o. g. sa zainteresiranim organima općinskih uprava, naučnim ustanovama, ribarskim i drugim organizacijama, te u datim primjedbama na postojećem Osnovnom zakonu i na republički Zakon o morskome ribarstvu, — izradio je **Prednacrt** novog republičkog zakona o morskome ribarstvu. Ovaj Prednacrt zakona je samo po naslovu prednacrt, a u stvari su to **teze**, koje imaju namjeru da što cjelovitije obuhvate materiju morskog ribarstva bez obzira, da li će ona u svojoj konačnoj formi biti regulirana većim dijelom kao zakonska materija, a manjim dijelom kao materija provedbenih propisa — pravilnika, naredaba, odluka i sl., bilo u nadležnosti nadležnog Republičkog sekretarijata, bilo u nadležnosti općinskih skupština. Od naročite je važnosti da imamo u ovoj fazi razmatranja svih pitanja o morskome ribarstvu, skupljenu materiju na jednom mjestu, i to kao cjelinu radi što boljeg njenog sagledavanja, dok ćemo izraditi pravnih oblika normativnih akata pristupiti naknadno kao nadgradnji nakon što utvrdimo što bolje i što kvalitetnije temelje reguliranja morskog ribarstva rukovodeći se s jedne strane sprečavanjem prelova i zaštite morskih riba i drugih morskih životinja, a sa druge strane što racionalnijem ulovu riba uz što rentabilniju i ekonomičniju ribarsku proizvodnju. Kao što je i istaknuto, bit će potrebno međurepubličkim dogovorom utvrditi jedinstvenost ribolovnog mora Jugoslavije, i to za koje vrste ribolova i pod kojim uvjetima će ono i dalje biti jedinstveno, pa će stoga biti potrebno pri izradi temeljnih odredbi zakona o morskome ribarstvu međusobno uskladiti stajališta naše Republike — njenog budućeg Zakona o morskome ribarstvu i ostalih zainteresiranih SR Slovenije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i njihovih zakona o morskome ribarstvu. Prednacrt zakona o morskome ribarstvu sa svojih 70 članova bez kaznenih, prelaznih i završnih odredaba, može poslužiti kao solidna podloga ne samo za svestranu diskusiju, već tim više i za davanje korisnih sugestija, mišljenja i prijedloga.

Bitne značajke ovog Prednacra zakona, koje u stvari predstavljaju opširne teze o reguliranju materije morskog ribarstva, a koje značajke predstavljaju **novinu** u odnosu spram odredaba postojećeg Osnovnog zakona o morskome

ribarstvu i republičkih Zakona o morskome ribarstvu SR Slovenije, Hrvatske i Crne Gore su ove:

1. data je definicija morskog ribarstva i ona obuhvaća lov, gajenje i zaštitu morskih riba i drugih morskih životinja, vađenje i zaštitu morskog bilja, a kao prirodne rijetkosti mogu se zaštititi i određene štetne ribe i druge morske životinje, te morsko bilje.
2. određena je granica našeg ribolovnog mora i prema obali kopna — njenoj unutrašnjosti na ušćima i u tokovima rijeka koje utječu u more (Cetina, Krka, Mirna, Neretva, Raša, Zrmanja i dr.). Kao granica područja između morskog ribolova i slatkovodnog ribolova smatrat će se crta na kojoj slatka voda iz izvora i pritoka tih rijeka »prestaje biti postojano slana ili do koje se opseja utjecaj morske plime i oseke«. Ovu granicu na terenu određuju svojim odlukama odnosno naredbama skupštine općina na čijem se području nalazi ušće te rijeke i gdje ista utječe u more uz prethodno mišljenje lučke kaptanije ili njene ispostave.
3. određene su lovostaje pod određenim uvjetima za ribolov,
 - a) ribolov s obalnim povlačnim mrežama u svrhu izlovljavanja odraslih riba od 1. travnja do 1. listopada,
 - b) lov jastoga, hlapova i drugih velikih rakova, osim rakovica od 16. travnja do 1. veljače uz isključenje lova ženki s vanjskim jajima,
 - c) ribolov ludrom, zagonicom i fružatom od 1. prosinca do 1. lipnja,
 - d) ribolov s obalnim mrežama potegačama od 1. svibnja do 1. listopada,
 - e) ribolov vršama za lov male ribe i rakova od 1. svibnja do 1. listopada,
 - f) lov gira od 1. svibnja do 1. listopada.
4. privredni ribar je osoba koja se bavi ribolovom kao jedinim ili **glavnim** zanimanjem i da iz ove djelatnosti ostvaruje najmanje 50% sredstava za izdržavanje sebe i svoje uže porodice, čime će biti ukinut sadašnji institut dopunskog privrednog ribara, kao i da ima stalno prebivalište na području jedne od otočnih ili obalnih općina.
5. dozvola za privredni ribolov gubi svoju vrijednost ne samo odjavom bavljenja tom privrednom djelatnošću i smrću njenog nosioca, već i ako isti ne ispunjava koji od propisanih uvjeta na pr. preseli se u unutrašnjost zemlje, proda mreže, čamac, brod ili druga sredstva za vršenje privrednog ribolova i dr.
6. dozvole za privredni ribolov i članske karte pomorskih sportskih ribolovnih društava, ove posljednje registrirane i kod nadležnog općinskog organa uprave vrijede za cijelo ribolovno more SRH (a uz recipročnu suglasnost ostalih SR i za ostali dio ribolovnog mora Jugoslavije). Ove dozvole vrijede za cijelo ribolovno more SR Hrvatske, i to u ribolovu riba selica (mala i velika plava riba, povlačne mreže i obalne mreže potegače, lov jastoga, hlapova i drugih velikih rakova), osim za ribolov mrežama stajalicama, parangalima, vršama i sl. za koji se ribolov ove dozvole ograničavaju samo za područje općina čiji ih je organ uprave izdao. Dozvole za sportski ribolov vrijede uvijek i samo za područje općine čiji je organ uprave izdao takve dozvole, ukoliko dvije ili više općina ne odluče da ove dozvole vrijede na njihovim područjima.

7. da ne dođe do prekomjernog izlovljavanja ekonomskih pridnenih riba zabranjena je upotreba.

a) mreže stajačice s okom manjim od 11—28 mm prema vrsti mreže (bukvare, gavunare, girarice, popunice i ušatare),

b) ronilačkih aparata i drugih naprava za disanje pod morem,

c) podvodne puške u privrednom ribolovu, a u sportskom ribolovu samo u određeno vrijeme, u određenim zonama i uz posebnu dozvolu.

8. u svrhu gajenja i razmnožavanja riba i drugih morskih životinja ustanovljavaju se ribolovni rezervati u kojima je zabranjen ribolov, a samo pod određenim uvjetima i za određeno vrijeme dozvoljeno je vršenje samo određene vrsti ribolova.

9. pod određenim uvjetima može se dozvoliti izlovljavanje školjkaša (kamenice, dagnje, prstaci i sl.) i izvan gajilišta, i to na određenim mjestima u kojima rastu te morske životinje.

10. lovom spužava i vađenjem koralja ne mogu se baviti pojedinci, a zabranjeno je loviti spužve ispod određenih veličina (cinoke do 10, a slonovo uho do 12 cm).

Javna diskusija po ovim i drugim pitanjima iz oblasti morskog ribarstva, a naročito ribolova treba da ukaže na nedostatke teksta ovdje predloženih teza — Prednacrtu zakona o morskome ribarstvu, to naš novi republički Zakon o morskome ribarstvu treba da se optimalno odrazi na omogućavnje pune zaštite bogatstva našeg mora, ali i na racionalno njegovo korištenje uz maksimalno moguće povećanje ulova i unapređenja ove još uvijek zaostale grane naše pomorske privrede.